

Fleksibel utdanning og kvalitetssikring

Noen refleksjoner knyttet til en pågående undersøkelse av opplegget i seks fleksibelt organiserte profesjonsutdanninger i statlige utdanninginstitusjoner

*Seniorrådgiver Astrid Børsheim
Avdeling for utredning og analyse, NOKUT*

Fleksibel utdanning

➤ = desentralisert utdanning og fjernundervisning
(Tilstandsrapporten 2011)

- Desentralisert utdanning: undervisning gitt i klasser på fysisk sted utenfor institusjonenes permanente campus(er)/studiested(er)
- Studentene er fysisk adskilt fra hverandre, fra lærer og fra campus, og undervisningen inneholder gjerne flere asynkrone undervisningselementer

➤ Disse kategoriene konvergerer pga økte innslag av teknologi og samlinger

Hvorfor har NOKUT gått inn i dette?

- Tilbudet av IKT-baserte og andre «fleksible» måter å tilby utdanning på øker
- Erfaringer fra programevalueringene
- Holder NOKUTS kvalitetskriterier i en utdanningsverden i forandring?

Hva har vi sett på

➤ To førskolelærerutdanninger

- FLU deltid ved HiNe. Samlingsbasert og delvis desentralisert
- Samlingsbasert FLU (heltid) ved UiT, både campus og desentralisert

➤ To allmennlærerutdanninger

- Nett- og samlingsbasert ALU ved HiHe
- Nettbasert ALU ved HiT

➤ To ingeniørutdanninger

- Nettstøttet, fleksibel ingeniørutdanning ved HiN
- Industribachelor over fire år, vann og miljø ved HiBu, praksisnær og med utplassering og lønn i bedrift

Hva har vi gjort ?

- Studert presentasjonen av utdanningene på nett
- Besøkt institusjonene på et eller flere studiesteder og intervjuet studenter, faglige ledere, faglærere og administrasjon + praksislærere i lærerutdanningene
- Henter inn tallmateriale

Og hva venter vi å få ut av det

- Resultat: en rapport skal foreligge i februar.
- Mål: Med utgangspunkt i de undersøkte utdanningene - Hva bidrar til og hva motvirker god kvalitet i fleksibel utdanning?
- En diskusjon om NOKUTs ansvar for å bidra til å sikre kvaliteten i fleksibel utdanning – og eventuelt hvordan

Hva har vi funnet så langt ?

➤ Fleksibel organisering – et sant mangfold:

- Fra fullstendig *nettbasert* via *samlingsbasert* (campusbasert eller desentralisert) m. ulik grad av nettstøtte til det som kan kalles «*reduisert campusutdanning* for studenter i (relevant) jobb»
- Gode opplegg er generelt arbeidskrevende og krever nitid planlegging og godt samarbeid mellom faglærerne
- Med få unntak får studentene det de er forespeilet

Institusjonenes begrunnelsen for å utvikle fleksible tilbud

- Samfunnets behov for kompetanse (i egen region eller andre som tar kontakt)
- Individets rett til tilrettelagt utdanning/livslang læring
- Fleksibel læring skal være en integrert del av virksomheten ved UH-institusjoner
- Rekrutteringsstrategi for å få studenter

Kvalitet i fleksible opplegg?

- Norsk forbud for fjernundervisning sin definisjon på kvalitet: Kvalitet er det som er egnet for formålet!
- Formålet med (fleksibel) profesjonsutdanning må være å utdanne best mulig profesjonsutøvere
- Viktigste forutsetning: Gode faglærere som behersker faget og kan formidle det til sine studenter, dvs har riktig
 - pedagogisk kompetanse +
 - ev digital/annen kompetansetil å utvikle optimale læringsformer i det aktuelle tilbudet

Bl.a. organisering påvirker (bør påvirke) læringsform

➤ Er utdanningen

- Campusbasert
- IKT-basert
- Samlingsbasert og ev IKT-støttet
- Desentralisert, samlingsbasert OG IKT-støttet
- Andre varianter
- Er det i tillegg en praksisutdanning?
- Heltid/deltid?

➤ Læringsformen (bør) videre ta høyde for

- studentenes forutsetninger
- fagets egenart
- Læringsmål etc

Funn: Noen dikotomier

Høyskoler sliter med rekruttering og økonomi	Etablerer mange fleksible utdanninger
Motiverte, voksne studenter med erfaring	Stort frafall
Krevende utdanningsform	Alle kommer inn, mange med realkompetanse
Mange svake og lite studievante studenter	Liten eller ingen beredskap for svak intakskvalitet
Studentene synes studiet er arbeidskrevende	Jobber 2 – 10 timer med studiet i en normaluke mellom samlingene

Flere utfordringer...

- Praksis i en desentralisert profesjonsutdanning
- (manglende) samsvar mellom beskrivelsen av utdanningstilbudet i studieplanene og det realiserte studiet
- Øket informasjonsbehov ved desentralisering/nettbaserte utdanninger
- Lærernes må gis kompetanse for leveringsformen og forståelse av hva denne krever for å oppnå kvalitet (for eksempel økte krav til lærersamarbeid)

